

Bijlage 1 Reactie zienswijzebrieven Kaderbrief 2021

Inleiding

Wij hebben van zes gemeenten een zienswijze ontvangen op de Kaderbrief 2021. In deze bijlage is een samenvatting van deze zienswijzen opgenomen, alsmede onze reactie daarop. De zienswijzen worden per thema uitgewerkt.

1. Organisatie

- Gemeente Meppel:

U heeft en geeft beter inzicht in het functioneren van uw organisatie. De kwaliteit van de rapportages en de onderliggende cijfers is duidelijk verbeterd. Ook het organiseren van administratieve ondersteuning om de milieuspecialisten meer ruimte te geven om hun werk te doen draagt bij aan een sterkere organisatie. Daarbij stellen we wel vast dat de productiviteit per FTE van uw organisatie de afgelopen jaren een dalende trend heeft vertoond die ook in 2020 en 2021 niet gekeerd lijkt te worden. Met betrekking tot het hoge ziekteverzuim in uw organisatie worden weer stapjes in de goede richting gezet maar het blijkt een moeizaam proces.

We horen graag wat u er aan gaat doen om het ziekteverzuim in uw organisatie sterker terug te dringen en de productiviteit per medewerker weer te laten stijgen. Daarbij willen we er op aandringen een benchmark uit te laten voeren met vergelijkbare organisaties naar ziekteverzuim, productieve uren, financiering en overhead.

- Gemeente Noordenveld:

De Raad maakt zich ernstig zorgen over de financiële en organisatorische ontwikkelingen zoals die zijn opgenomen in de kaderbrief RUD 2021. Het zorgwekkend hoge ziektepercentage en daaruit voortvloeiende aanpassen van de productiviteitsnormen is daarbij dé aanleiding geweest deze zienswijze in te dienen en hiervan ook een afschrift te sturen naar de andere deelnemers. De Raad van Noordenveld roept het bestuur op om de directeur van RUD opdracht te geven om met een reëel verbeterplan te komen, waarin concrete acties de basis vormen. Acties die een duidelijkere en een daadkrachtiger ambitie uitstralen dan het thans vermelde streven in de kaderbrief 2021. Er naar streven is te weinig concreet en biedt ons onvoldoende vertrouwen voor de toekomst en het goed functioneren van de RUD ten behoeve van een veiliger Drenthe. Er moeten nu grote stappen worden gezet naar een 'gezonde' RUD, waarbij risicogericht werken tot concrete resultaten leidt.

- Gemeente Tynaarlo:

De gemeenteraad beseft dat het tijd vergt om een goedlopende organisatie neer te zetten. Er is verbetering te zien maar er wordt meer vooruitgang verwacht. Na 5 jaar zien wij te weinig progressie. De ziekteverzuimcijfers dalen maar zijn nog steeds hoog. De conclusie is dat er in die 5 jaar te weinig ontwikkeling is en de gemeenteraad zou willen dat er sterker wordt gestuurd op gedrag en leiderschap want het sturen op instrumenten heeft te weinig ontwikkeling gebracht.

- Gemeente Midden Drenthe:

Verschillende fracties uiten zorgen over uw financiële situatie. Ze geven aan dat uw weerstandvermogen en reserves ontoereikend lijken te zijn om toekomstige financiële nadelen op te vangen. Ze missen daarin uw aanpak om dit op te lossen. Er is sprake van meerdere onzekerheden en (beleids)risico's, waarbij onvoldoende duidelijk is hoe u daarmee omgaat. Daarnaast maken ze zich zorgen over uw organisatie. U moet daarbij denken aan het ziekteverzuim en het zaakstelsel.

Reactie RUD:

In de kaderbrief hebben we aangegeven dat we de productiviteitsnorm voor 2021 naar beneden bijgesteld hebben van 1.360 naar 1.330 uur per fte vanwege een verhoging van het normpercentage van het ziekteverzuim van 4% naar 6%. Om uit te gaan van realistische en haalbare cijfers is

bestuurlijk gekozen voor het verwerken van hogere percentages en deze ook te hanteren voor het opstellen van realistische en haalbare jaarprogramma's.

In 2017 is een integrale doorlichting uitgevoerd van de organisatie en financiën, waarbij majeure knelpunten zijn gesignaleerd. Op basis daarvan is een Ontwikkelprogramma 2019-2020 opgesteld die nog in uitvoering is en waarvan het effect gaandeweg zichtbaar zal zijn. Met het Ontwikkelprogramma 2019-2020 is een reëel verbeterplan opgestart om te komen tot een toekomstbestendige en goed functionerende RUD die doet wat nodig is voor een schoon en veilig Drenthe. In dit Ontwikkelprogramma zijn diverse projecten opgenomen waarmee we de basis op orde brengen en de kwaliteit en stabiliteit van onze organisatie versterken. Dit betreft een ambitieus en tijdrovend programma dat veel van onze medewerkers vraagt. We doen er alles aan om onze medewerkers waar nodig en mogelijk te ondersteunen. Het signaal van onze bedrijfsarts dat het werkgerelateerde verzuim sterk is afgenomen sterkt ons in het vertrouwen dat we daarmee op de goede weg zitten.

De genoemde sturing op instrumenten is onderdeel van het Ontwikkelprogramma. Door de instrumenten in de basis op orde te brengen versterken we de voorspelbaarheid van onze organisatie. Het accountantsverslag over het boekjaar 2019 spreekt zich op dat punt expliciet positief uit over de daarin gerealiseerde vooruitgang: de RUD is een lerende organisatie die duidelijke ontwikkeling en versterking heeft laten zien waarmee het voorspellend vermogen is toegenomen. De interne beheersing is op orde waarmee de RUD in staat is om betrouwbare rapportages te verstrekken, zowel over inhoudelijke prestaties als over de bedrijfsvoering en de financiën.

Voor wat betreft het ziekteverzuim is het jaar 2019 afgesloten met een gemiddeld verzuimpercentage van 8,5%. Weliswaar overall hoger dan in 2018, maar grotendeels te verklaren door niet-werkgerelateerd lang en zeer lang verzuim, waar dat beeld er een jaar eerder anders uitzag. Positief is dat het de verzuimfrequentie, dat vaak een indicatie is voor te verwachten lang verzuim, rond de 1 blijft. Dat betekent dat de RUD-medewerker zich gemiddeld 1 keer per jaar ziek meldt. Frequent verzuim heeft de aandacht binnen het MT en is onderwerp van gesprek met de medewerkers die het betreft. Ons verzuimbeleid is al sinds 2018 geïntensiveerd en krijgt veel aandacht binnen de organisatie. Zo is al in 2018 de toegankelijkheid van bedrijfsmaatschappelijk werk al in 2018 vergroot. Van deze mogelijkheid wordt goed gebruik gemaakt. Medewerkers kunnen rechtstreeks contact leggen waar eerder tussenkomst van de teamleider en de bedrijfsarts nodig was. Er is teamcoaching ingezet en eind vanaf begin 2019 wordt via onze Arbodienst directe verzuimbegeleiding toegepast op lopende dossiers. Dat betekent dat niet alleen via de teamleiders, maar ook vanuit de Arbodienst nadrukkelijk begeleiding wordt geboden om medewerkers zo goed en snel mogelijk te laten re-integreren. Hoewel de concrete cijfers nog niet gedaald zijn, zien wij wel een positieve trend ontstaan en is de verwachting dat genoemde interventies zullen leiden tot een lager ziekteverzuim in 2020. Vanuit de bedrijfsarts wordt de genoemde positieve trend in het ziekteverzuim onderschreven. Ook hij ziet dat met name het werkgerelateerde verzuim duidelijk is afgenomen. Dat betreft het verzuim waar we vanuit de organisatie het meeste invloed op hebben. Het huidige (langdurige) ziekteverzuim is slechts zeer ten dele beïnvloedbaar. Op dit moment is het nog onduidelijk welke gevolgen de Coronacrisis heeft op het ziekteverzuimpercentage.

Wij zullen in het 2^e kwartaal van 2020 een benchmark uitvoeren met vergelijkbare organisaties naar ziekteverzuim, productieve uren, financiering en overhead. Zoals in de kaderbrief is aangegeven heeft de bedrijfsarts aangegeven dat het oorspronkelijke ziektepercentage van 4% gelet op CBS-cijfers niet realistisch is voor de personele bezetting van onze organisatie.

De verbeteracties uit het Ontwikkelprogramma, het ingezette ziekteverzuimbeleid en de gerichte inzet van productieve uren door Risicogericht werken moeten gaan leiden tot een optimalisering van de productiviteit per medewerker.

2. Indexpercentage

a) Algemeen

- Gemeente Tynaarlo:

Het is de gemeenteraad opgevallen dat er per gemeenschappelijke regeling veel verschil zit in het gehanteerde indexatiecijfer. De gemeenteraad realiseert zich dat één indexatiecijfer voor alle gemeenschappelijke regelingen wellicht niet mogelijk is maar het verdient aanbeveling om wel een uniforme rekenmethode te hanteren voor het berekenen van een indexatiecijfer.

Reactie RUD

Wij wachten eventuele besluitvorming hierover af en zijn bereid om mee te denken over het tot stand komen van een uniforme rekenmethode. De lasten in de onze begroting zijn voor 90% gerelateerd aan de loonvoet sector overheid en voor 10% aan de prijs netto materiële overheidsconsumptie. Hiermee is een gewogen index van onze begroting 2021 bepaald. De verhouding tussen de loonsom en de overige uitgaven is daarbij bepalend voor het toe te passen percentage, waardoor dat percentage per gemeenschappelijke regeling dus ook bij een uniforme rekenmethode zal verschillen.

b) RUD

- Gemeente Hoogeveen:

De financiële positie van onze gemeente dwingt tot het maken van keuzes en vraagt om bezuinigingsmaatregelen. Extra uitzetting van middelen en prijsstijgingen kunnen wij niet honoreren. De uitzondering hierop zijn loonstijgingen volgens de CAO. We zijn ons er van bewust dat dit consequenties heeft. Wij vragen u daarom in uw begroting 2021 aan te geven welke consequenties dit in de uitvoering zal hebben.

Reactie RUD

Wij hebben in de begroting 2021 alleen de in de Kaderbrief 2021 vermeldde indexering opgenomen. Deze bestaat voor 90% uit de index loonvoet sector overheid. Bij het opstellen van het Jaarprogramma 2021 zal duidelijk worden welke kosten gemoeid zijn met de inzet die vanuit iedere deelnemer gevraagd wordt.

3. Missie/visie

- Gemeente Meppel:

Het werkveld van de RUD Drenthe is volop in verandering. Wij steunen dan ook uw streven om de missie van de organisatie daarop aan te passen. We willen daarbij echter wel benadrukken dat het van groot belang is dit te doen vanuit een stabiele organisatiestructuur, die de medewerkers houvast kan geven om te anticiperen op de toekomst.

Tot slot mist in de kaderbrief 2021 het financiële overzicht per deelnemer en het financiële meerjarenperspectief. Graag ontvangen wij deze informatie alsnog.

Reactie RUD

In de DB-vergadering van 16 maart is besloten om de herijkte missie/visie uit de ontwerpbegroting 2021 en in een apart voorstel aan het bestuur voor te leggen. Hierbij zullen we aandacht schenken aan het door u genoemde aandachtspunt.

Het financiële overzicht per deelnemer is opgenomen in de ontwerpbegroting 2021.

4. Evaluatie RUD

- Gemeente Midden Drenthe:

Naast de inhoudelijke reactie op de Kaderbrief 2021 hebben meerdere fracties aangegeven behoefte te hebben om de werking van de Gemeenschappelijke Regeling RUD Drenthe te evalueren.

Reactie RUD

Vanuit het eigenarenoverleg is het initiatief genomen om in 2020 de RUD te evalueren. Dit in het verlengde van de Tussenevaluatie van 2015/2016 en de integrale doorlichting van financiën en organisatie in 2017.

5. Risicogericht Toezicht

- Gemeente Meppel:

De invoering van het risicogericht toezicht past goed binnen onze visie en we zien de systematiek van risicogericht werken graag verder doorgevoerd worden in andere onderdelen van uw organisatie. Werken vanuit de bedoeling, het beschermen van ons milieu, om zo beter aan te sluiten op de ontwikkelingen in onze samenleving.

Wij willen hierbij wel als aandachtspunt meegeven dat de praktische uitwerking van het risicogericht toezicht voor de gemeenten de komende jaren nog de nodige aandacht vraagt. Hierbij gaat het met name om de selectiecriteria voor de milieurisico's en om het gelijkwaardig bedienen van alle opdrachtgevers.

Reactie RUD

Wij onderschrijven dit aandachtspunt. Bij de verdere implementatie van het risicogericht werken wordt gaandeweg een steeds accuratere risicomatrix ontwikkeld op basis waarvan de inzet kan worden bepaald. Uitgangspunt is daarbij om daarbij te komen tot een uniform uitvoeringsbeleid/-niveau voor heel Drenthe, zoals ook wettelijk is voorgeschreven en uitgangspunt is geweest bij de oprichting van de RUD.

6. Overdracht bevoegd gezag bodemtaken van provincie naar gemeenten

- Gemeente Tynaarlo:

De gemeenteraad maakt zich zorgen over het overhevelen van de taken. Er is ernstige twijfel over wat dit betekent voor de RUD en of de financiële gevolgen voldoende geborgd zijn. Deze risico's moeten goed van te voren geïnventariseerd worden voordat de RUD taken overneemt en er dient voor gezorgd te worden dat er voldoende geld mee gaat. Als gemeente willen wij die risico's niet nemen.

Reactie RUD

De overdracht van bodemtaken betreft de overdracht van taken die de RUD nu al uitvoert voor de provincie en die bij de invoering van de Omgevingswet van de provincie naar de gemeenten worden overgedragen. Wij zullen een actieve rol spelen bij het overhevelen van deze taken van de provincie naar de gemeenten. Het is onze inzet om de financiële gevolgen van deze decentralisatie van taken zo snel mogelijk goed inzichtelijk te maken zodat er in IPO en VNG-verband adequate afspraken gemaakt kunnen worden over de over te hevelen budgetten van provinciefonds naar gemeentefonds. In de kaderbrief 2021 gaan wij er vanuit dat de overheveling van taken van provincie naar gemeenten voor de RUD Drenthe geen wijziging van takenpakket inhoudt. De financiële herverdelingseffecten tussen deelnemers zullen gaandeweg zichtbaar worden en tot een begrotingswijziging 2021 leiden.

7. Rapportage voortgang Ontwikkelprogramma en jaarprogramma

- Gemeente Assen

Er zijn in de kaderbrief geen bijzonderheden ten opzichte van 2020 opgenomen. Derhalve ziet de raad van Assen nu geen aanleiding om een zienswijze in te dienen. De raad wordt regelmatig door u op de hoogte gebracht van de voortgang van o.a. het ontwikkelplan. We blijven het belangrijk vinden dat de RUD ons actief op de hoogte houdt van de voortgang van het Ontwikkelprogramma en de uitvoering van het jaarprogramma. De kaderbrief bevat echter wel een aantal onzekerheden die reden zijn tot zorg. Een daarvan is de invoering van de Omgevingswet. Die is arbeidsintensief. De

afgelopen periode heeft de RUD daar een waardevolle bijdrage in geleverd. Het is belangrijk dat RUD en gemeente elkaar daarin het komende jaar blijven vinden.

Reactie Rud

Wij zullen u actief op de hoogte blijven houden van de voortgang van het Ontwikkelprogramma en de uitvoering van het jaarprogramma en een waardevolle bijdrage leveren bij de invoering van de Omgevingswet.

8. Procedure zenden stukken naar Raden en Staten

- Gemeente Tynaarlo:

In onze brief aan u van 8 november 2019 deden we twee oproepen.

Allereerst vroegen we u om overeenkomstig artikel 34b en 35 Wet gemeenschappelijke regelingen uw kaderbrief en ontwerpbegroting in het vervolg rechtstreeks naar de griffie te sturen, dus zonder tussenkomst van college of ambtelijke organisatie. Daarnaast vroegen we u uw kaderbrief en ontwerpbegroting te voorzien van meegestuurde opleggers voor de raden van Aa en Hunze, Assen, Noordenveld en Tynaarlo.

Helaas hebben wij moeten constateren dat u aan onze beide oproepen deze keer geen gehoor hebt gegeven, dat betreuren wij. Daarom herhalen we hierbij nog eens onze oproep om in het vervolg uw kaderbrief en ontwerpbegroting aan de griffie te adresseren zoals de Wgr bepaalt en om deze te voorzien van de oplegger zoals in november 2019 gevraagd.

Reactie RUD

- Inzake het versturen van financiële rapportages heeft het AB in haar vergadering van 8 april 2019 besloten om deze via de colleges naar de raden te sturen. Wel wordt daarbij vaak gebruik gemaakt van een aanbiedingsbrief die door alle deelnemers gebruikt kan worden. Als die werkwijze aanpassing verdient vraagt dat om een nieuw besluit van het AB.
- Onze excuses voor het feit dat wij aan deze oproep geen gehoor hebben gegeven. Wij zullen de onze kaderbrief en ontwerpbegroting voortaan aanleveren op de door u meegestuurde oplegger. Daarvoor zullen we de inhoud van de hiervoor genoemde aanbiedingsbrief als basis gebruiken.